

İSLAMOFOBİ: ÇİN ABD'YE KARŞI - 03.04.2023

Deniz ÜNVER

Blog No: 49
03.04.2023

Deniz ÜNVER

Bağımsız Araştırmacı

Birleşmiş Milletlerin ilk Uluslararası İslamofobi ile Mücadele Günü 15 Mart 2023 tarihinde New York'ta anılmıştır. Etkinlik, 2019 yılında Yeni Zelanda'da iki camiye düzenlenen saldırının yıl dönümünde BM Genel Kurulu tarafından her yıl anılması yönünde geçen yıl alınan karar uyarınca 15 Mart'ın bu yıl ilk kez Uluslararası İslamofobi ile Mücadele Günü olarak anılması açısından büyük önem taşımaktadır**[1].** Ancak ABD'nin Çin'i Uygur nüfusuna karşı soykırım yapmakla suçlaması güne damgasını vurmuştur.

ABD'nin BM Büyükelçisi Linda Thomas-Greenfield, "Çin hükûmetinin Sincan'da çoğunluğu Müslüman Uygurlara olmak üzere diğer etnik ve dini azınlık gruplarına karşı soykırım ve insanlığa karşı suç işlediğini tespit ettik"**[2]** şeklinde bir açıklama yapmıştır. ABD Büyükelçisi Thomas-Greenfield ayrıca Uluslararası toplum bu vahşeti kınamaya devam etmelidir. Bu konuda sorumluluk talep etmeye devam etmeliyiz. Ayrıca Çin'de haksız yere gözaltında tutulan herkesin serbest bırakılması ve ailelerine kavuşması için çağrıda bulunmaya devam etmeliyiz**[3]** ifadelerini kullanmıştır.

Buna karşılık Çin, ABD'yi bir BM etkinliğini kötüye kullanmakla ve Çin ile Müslüman halklar arasında anlaşmazlık çıkarmaya çalışmakla suçlamıştır**[4].** Bu nedenle Çin Delegasyonundan bir sözcü, Çin, ABD'nin bugünkü bu önemli anma etkinliğini kötüye kullanarak yaptığı temelsiz suçlamaları kararlılıkla reddetmektedir**[5]** şeklinde cevap vermiştir. Sözlerine ek olarak, ABD'nin Amerikan yerlilerine karşı soykırım işlemekten ve

Suriye, Afganistan ve Irak'ta sivillerin öldürülmesi gibi savaş suçlarından suçlu olduğunu ima etmiştir**[6]**. Çinli sözcü, Amerika'yı siyasi çıkarları için yalan söylemekten vazgeçmeye çağırıyoruz. Tüm dünya, ABD'nin Çin'i kınamak için Sincan'ı kullanma yönündeki siyasi gündemini uzun zamandır net bir şekilde görmektedir**[7]** şeklinde açıklamada bulunmuştur.

Çinli sözcünün Uygur nüfusuna ilişkin sözlerine rağmen, Çin'deki Uygur nüfusunun insan hakları ihlalleriyle karşı karşıya olduğu ve Çin'de İslamofobinin yaygın olduğu inkâr edilemez. Çin'de İslamofobik uygulamalara dair çok fazla örnek bulunmaktadır. Her şeyden önce, Uygur nüfusunun istihdam ve eğitimde ayrımcılığa maruz kaldığı ve yaygın yolsuzlukla ve dini uygulamalarına yönelik kısıtlamalarla karşı karşıya olduğu bilinmektedir **[8]**. Örneğin başörtüsü takmak, sakal bırakmak, namaz kılmak veya oruç tutmak gözaltına alınma nedeni olarak kabul edilmektedir**[9].** Buna ek olarak, Çin hükûmeti Sincan Uygur bölgesinde 2017'den bu yana sayıları artmakta olan enterne kampları inşa etmiştir**[10].** BM Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılması Komitesi Üyesi Gay MacDougall'a göre 2018 yılı itibariyle 1 milyondan fazla Uygur ve Müslüman azınlık enterne kamplarında tutulmaktadır **[11].** Bu kampların bazılarında abdesti engellemek için el ve ayak yıkamaya izin verilmediğini de belirtmek gerekmektedir**[12].** Dahası, Çin hükûmeti Uygur kültürünü yok etmeye çalışmaktadır ve tarihi camileri ve binaları yıkmaya başlamıştır**[13].** İnsan Hakları Örgütleri ve BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği, Çin'in Uygurlara yönelik tutumunu rapor ederek belgelemiş ve bu tutum geniş çapta kınanmıştır**[14].**

Ancak İslamofobi söz konusu olduğunda ABD suçsuz değildir. ABD'deki Müslüman nüfus birçok zorluk ve ayrımcılıkla karşı karşıya kalmıştır. Örneğin Afrika kökenli Amerikalı Müslüman çocuklar sınıflarda tacize uğrarken, Lübnan kökenli Amerikalı Müslümanlar ve İran kökenli Amerikalı işçiler Müslümanlara yönelik ayrımcılık nedeniyle işlerini kaybetmektedir**[15]**. Ayrıca ABD'deki Sünni camilerin tehdit aldığını da belirtmek gerekmektedir**[16].** Dahası, 16 Eylül 2001 tarihinde Balbir Singh Sodhi vurularak öldürülmüştür**[17]**. Bu cinayetin sebebi Sodhi'nin taktığı türban ve Müslüman tarzı görünümüydü. Sodhi cinayetinin ABD'de tek olmadığını özellikle vurgulamak gerekmektedir. FBI raporları Müslümanların nefret suçlarına maruz kaldığını belirtmektedir. FBI'ın 2020 yılında nefret suçlarına ilişkin bir raporunda 110 Müslümanın nefret suçlarına maruz kaldığı ortaya çıkmıştır**[18].** ABD Başkanı Joe Biden bile Beyaz Saray'ın ev sahipliği yaptığı bir Ramazan Bayramı kutlaması sırasında ABD'deki Müslüman nüfusun şiddete ve İslamofobiye hedef alındığını itiraf etmiştir**[19].**

İslamofobi üzerine araştırmalar yapan akademisyen Khaled Ali Beydoun'un da belirttiği üzere, ABD İslamofobiyi Asya, Afrika, Avrupa, Orta Doğu ve ötesine yıkıcı bir şekilde ihraç etmiştir.**[20]**. New Yorktaki İkiz Kulelere yapılan 11 Eylül saldırılarının İslamofobiyi ve İslamofobik uygulamaları artırdığı ileri sürülebilmektedir. Bu anlamda 11 Eylül, Müslümanlara yönelik bakış açısı için bir dönüm noktası olarak kabul edilebilmektedir. 11 Eylül'den sonra Müslümanlar ne kadar Müslüman gibi görünürlerse o kadar terörle ilişkili oldukları düşünülmeye başlanmıştır. Beydoun, ABD, belki de dünyadaki diğer tüm hükûmetlerden daha etkili bir şekilde, İslamofobiyi Müslüman karşıtı bir dille yayarak küreselleştiren teröre karşı küresel savaşın başlatıcısıdır**[21]** demiştir. Bu anlamda ABD'nin Müslüman karşıtı ifadeleri İslamofobiyi dünyaya yaymıştır. Hatta 11 Eylül

saldırılarının Çin hükûmeti tarafından Çin'deki Müslüman nüfusa yönelik İslamofobik uygulamalar için bir bahane olarak kullanıldığı bile iddia edilebilmektedir.

Genel olarak, ABD ve Batı'da olduğu gibi Çin'de de Müslümanların İslamofobiye bağlı nefret suçları ve ayrımcılıkla karşı karşıya olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Çin'deki Uygur nüfusu bu duruma bir örnektir. Bununla birlikte, Pekin'in bu sorunu egemen bir devletin yapması gerektiği gibi herhangi bir dış müdahale olmaksızın kendi içinde çözmesi gerektiğini hatırlatmak gerekir. ABD'nin soykırım açıklamalarının siyasi olduğunu unutmamak gerekir. Dolayısıyla ABD'nin Uygurlara yönelik çözüm önerilerine ihtiyatla yaklaşılmalıdır, zira ABD Ermenilerde olduğu gibi azınlık sorunlarını ve tarihi gerçekleri kendi siyasi çıkarlarına hizmet edecek şekilde manipüle etmektedir.

**Fotoğraf: http://www.aa.com.tr/en/world/muslims-in-us-call-for-global-efforts-to-combat-islamophobia-foster-inclusivity/2845898*

[1] Simon Hooper and Umar Farooqq, China and the US Clash over Uyghurs at UN Islamophobia Event, *Middle East Eye*, March 14, 2023, http://https://www.middleeasteye.net/news/uyghurs-china-us-clash-un-islamophobia-event

[2] *Age.*

[3] *Age.*

[4] *Age.*

[5] *Age*.

[6] *Age.*

[7] *Age*.

[8] Ali Çaksu, Islamophobia, Chinese style: Total internment of Uyghur Muslims by the people's Republic of China. *Islamophobia Studies Journal* (2020), s.177.

[9] *Age,* s. 184.

[10] *Age*, s. 178.

[11] *Age.*

[12] *Age*, s. 180.

[13] *Age*, s.185.

[14] Simon Hooper and Umar Faroooq, China and the US Clash over Uyghurs at UN Islamophobia Event, *Middle East Eye*, March 14, 2023, https://www.middleeasteye.net/news/uyghurs-china-us-clash-un-islamophobia-event

[15] Erik Love, Confronting Islamophobia in the United States: framing civil rights activism among Middle Eastern Americans. *Patterns of Prejudice* 43.3-4 (2009), s. 404

[16] *Age.*

[17] *Age,* s. 402.

[18] US Muslims See Rise in Islamophobia, *VOA,* May 10, 2022, https://www.voanews.com/a/us-muslims-see-rise-in-islamophobia-/6565523.html

[19] *Age.*

[20] Gülçin Kazan Doğer, US Policy of War on Terror exports Islamophobia Globally, *Anadolu Agency,* March 14, 2023, https://www.aa.com.tr/en/americas/us-policy-of-war-on-terror-exports-islamophobia-globally/2845387

[21] *Age.*

Yazar hakkında :

Atıfta bulunmak için: ÜNVER, Deniz. 2026. "İSLAMOFOBİ: ÇİN ABD'YE KARŞI - 03.04.2023." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Blog No.2023 / 49. Nisan 03. Erişim Kasım 21, 2026. https://www.avim.org.tr/Blog/ISLAMOFOBI-CIN-ABD-YE-KARSI-03-04-2023

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır